

عنوان مقاله:

تاثیر مرگ و میر درختی بر ساختار جنگل های بلوط ایرانی در استان ایلام

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات جنگل و صنوبر ایران، دوره 20، شماره 4 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

احمد حسینی - دانشجوی دکتری، گروه جنگل داری، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس

سید محسن حسینی - دانشیار، گروه جنگل داری، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس

احمد رحمانی - استادیار پژوهش، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

داوود آزادفر - دانشیار، دانشکده علوم جنگل و فناوری چوب و کاغذ، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

خلاصه مقاله:

به منظور تعیین چگونگی تغییر ساختار جنگلهای بلوط ایرانی به دنبال وقوع مرگ و میرهای درختی، منطقه جنگلی شلم با مساحت ۶۷۰ هکتار در ۱۰ کیلومتری جنوب شرقی شهر ایلام انتخاب گردید. هدف این پژوهش تعیین اثر مرگومیر بر ویژگیهای ساختاری توده شامل تراکم و رویه‌زمینی، انبوهی تاج‌پوشش، ترکیب گونه‌ای، فرم پرورشی و همچنین شناخت الگوی توزیع تراکم و رویه‌زمینی درختان مرده در طبقه‌های قطری مختلف بود. در این راستا منطقه مورد مطالعه به ۲۰ واحد همگن توپوگرافیک تقسیم شد و در واحدهای همگن در کل ۶۰ پلات دایره‌ای شکل ۱۰ آری پیاده شدند. در هر پلات قطر برابر سینه، قطر کمینه و بیشینه تاج درختان، درصد خشکی تاج، مبدا پایه‌ها و فرم رویشی آنها به تفکیک گونه اندازه‌گیری و ثبت شد. نتایج نشان داد که به طور متوسط ۷/۱۵ درصد از تراکم اشکوب درختی و درختچه‌ای کاهش یافته که ۶۵/۹۷ درصد آن متعلق به بلوط ایرانی بوده است. کاهش رویه‌زمینی به میزان ۲۳/۱۴ درصد بود که ۲۹/۹۵ درصد آن مربوط به گونه بلوط ایرانی بود. مرگومیر درختی در بیشتر طبقه‌های قطری وجود داشت که بیشترین میزان آن در طبقه‌های قطری ۱۰ تا ۲۵ سانتی متر و بیشترین نسبت مرگومیر در طبقه‌های قطری ۵،۶۰ و ۷۵ سانتی متر بود. همچنین بیشترین نسبت کاهش رویه زمینی در طبقه‌های قطری ۲۵ تا ۴۵ سانتی متر بود. با وجود اینکه کاهش درختی در بیشتر گونه‌های درختی و درختچه‌ای روی داده و درصد آمیختگی گونه‌ها تغییر کرده، اما ترکیب گونه‌ای تا حدودی ثابت مانده بود. کاهش انبوهی تاج‌پوشش جنگل به میزان ۸۸/۱۲ درصد بود. میزان کاهش درختی در فرم شاخه‌زاد بیشتر از دانه‌زاد بود، اما نرخ مرگومیر در فرم دانه‌زاد بیشتر بود. آنالیز DCA پراکنش پلاتها را براساس وضعیت آنها تفکیک کرد و نشان داد که میزان کاهش با متغیر قطر برابر سینه ارتباط داشته است. به طور کلی در منطقه مورد مطالعه مرگومیر درختی موجب تغییرات زیادی در ساختار توده‌های جنگلی بلوط ایرانی شده است، به طوری که مقادیر متغیرهای مختلف تغییر کرده و از بین آنها قطر برابر سینه تغییرات بیشتری داشته و باعث تفکیک جمعیت‌های درختی قبل و بعد از مرگومیر شده است. از نتایج فوق می‌توان در مدیریت حمایتی و حفاظتی جنگلهای دچار خشکیدگی در زاگرس استفاده نمود.

کلمات کلیدی:

جنگلهای زاگرس، تراکم، رویه‌زمینی، انبوهی تاج‌پوشش، ترکیب‌گونه‌ای، فرم پرورشی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1885915>

